



РЕЦЕНЗИЯ

относно конкурса за „доцент“ по научната специалност „Коневъдство и други еквидни науки“, обявен в ДВ бр. 41 от 05. 05. 2026 год. с кандидат гл. ас. д-р Мая Георгиева Попова от Аграрен университет - гр.Пловдив, Факултет по агрономство, катедра „Животновъдни науки“.

Рецензент: Проф. дсн Радослав Иванов Славов, Аграрен факултет при Тракийски университет – гр.Стара Загора – пенсионер, област на висше образование „Аграрни науки и ветеринарна медицина“, професионално направление „Животновъдство“ и научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“, назначен за член на научното жури със заповед № РД-16 811/29. 06. 2026 год. на Ректора на Аграрен университет.

1. Общи данни за кариерното и тематичното развитие на кандидата;

Гл.ас. д-р Мая Георгиева Попова е родена на 27. 11.1985 г. в гр.Шумен. През 2008г. завършва специалността „Животновъдство“ във Факултета по агрономство при Аграрния университет – гр.Пловдив, като получава образователно-квалификационна степен „Бакалавър“ и професионална квалификация „Зооинженер“. През 2010г. завършва обучението си в магистърска програма по „Конен спорт“ в Аграрния факултет при Тракийския университет в гр.Стара Загора, като получава образователно-квалификационна степен „Магистър“ и професионална квалификация по „Конен спорт“. През 2013г., след спечелен конкурс, е назначена на академичната длъжност „Асистент“ в катедра „Животновъдни науки“ на Факултета по агрономство при Аграрния университет – гр.Пловдив. През м. март 2017г. защитава дисертация на тема: „Състояние, динамика и насоки на развитие на развъдния и продуктивния статус на коне от породите Чистокръвна арабска и Шагия“, за което ѝ е присъдена образователната и научна степен „Доктор“ по научната специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“. През 2017г. е избрана и назначена на академичната длъжност „Главен асистент“. От м.март 2006г. до м.март 2008г. се обучава и завършва в

Център за допълнително обучение в Аграрния университет- Пловдив курс за професионална квалификация по Икономика и външна търговия със ССП. От м.ноември до м.март 2010г. работи като зооинженер по племенно дело в отдел Коневъдство на Държавно предприятие "Кабиюк" – гр.Шумен. От м.март 2010г. до м.януари 2013г. работи като Младши експерт по контрол и координация в коневъдство в Главна дирекция „ККРД“ към ИАСРЖ. От м. март 2014г. е член на Управителния съвет, а от м.май 2022г., и в момента, е Председател на развъдната организация „Асоциация Източнобългарски кон“, гр.Шумен. От м. ноември 2024г. до м. ноември 2025г. се обучава в Център за допълнително обучение в Аграрния университет в гр.Пловдив, като добива професионална квалификация „Учител по професионална подготовка“.

В качеството си на преподавател, учен и експериментатор гл. ас. д-р Мая Попова работи усърдно за придобиване на знания и умения в преподавателската, научноизследователската и експертната дейност, за усвояване на нови методики на преподаване и провеждане на научни експерименти и изследвания, прилагане на съвременни методи за обработка на получените резултати със специализирани компютърни програми, участия в научни проекти и научни форуми, обучения на студенти, специализанти и фермери, ръководство на лятни студентски практики, както и публикуване на научни трудове и разработване на учебни програми.

2. Общо описание на представените материали.

Научната продукция, с която гл.ас. д-р Мая Попова участва в конкурса (извън дисертационния труд за ОНС „Доктор“, публикациите по него, както и публикациите за покриване на изискванията за академичната длъжност „Главен асистент“), се състои от 22 научни труда, които подлежат на анализ. От тях 10 бр. са равностойни, заместващи хабилитационния труд-монография и 12 бр. са публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. 7 бр. (31,81%) са публикувани в чуждестранни издания, 10 бр. (45,45%) в български реферирани научни списания на английски език. 17 бр. (77,27%) от трудовете са отпечатани на английски език и 5 бр. (22,72%) на български език. 7 бр. от представените научни трудове са отпечатани в списания с IF и SJR, в обсега от Q1 до Q4. Общият IF е 1,805, а общият SJR е 1,313. В 16 от научните трудове (72,73%) кандидатката е самостоятелен или

водещ автор, в 4 труда (18,18%) е втори автор и в 2 труда (9,09%) е трети и следващ автор. Представени са 4 цитирания (на 4 статии) в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. Всички цитирания са в списания със SJR, като общият SJR е 1,375.

Гл.ас. д-р Мая Попова е участвала с 5 научни доклада и постери в 3 научни конференции, проведени в чужбина и с 13 научни доклада и постери в 11 национални конференции, с международно участие. Кандидатката по конкурса участва в разработването и изпълнението на шест научноизследователски проекта, три от които университетски и три с външно за АУ финансиране – от ФНИ и МОН. На два от университетските проекти тя е ръководител, а на другите четири е изпълнител. Представени са и 13 учебни програми. Извън номенклатурната специалност гл.ас. д-р Мая Попова представя 4 труда, в които тя е съавтор – една книга - „Дунавската порода коне – минало, настояще и перспективи“, две развъдни програми – „Развъдна програма за съхранение и развъждане на Източнобългарската порода коне“ и „Програма за развъждане и консервация на Каракачанската порода 2020-2030 година“, както и един справочник – „Справочник по прилагане на репродуктивни биотехнологии при еднокопитни животни“.

Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност, съгласно ППЗРАСРБ в АУ:

По група от показатели „А“

- Защитен е дисертационен труд за ОНС „Доктор“ - 50 точки.

По група показатели „В“

- Представени са 10 броя. равностойни и заместващи хабилитационен труд научни публикации, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, формиращи 180т., при минимални изисквания от 100т.

По група показатели „Г“

- Представени са 12 броя. статии и доклади, публикувани в научни издания, индексирани и реферирани в световноизвестни бази данни с научна информация, формиращи 207,5т., при минимални изисквания от 200 т.

По група показатели „Д“

- Представени са 4 броя цитирания (на 4 научни статии) в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, формиращи 60 т., при минимални изисквания от 50 т.

Анализирайки представената от гл. ас. д-р Мая Попова информация за нейната публикационна, проектна и преподавателска дейност, както и цитиранията на научните ѝ трудове, правя заключението, че тя надвишава минималните национални наукометрични изисквания по ЗРАСРБ и изискванията по ППЗРАСРБ в АУ, като са постигнати общо 497,5 т., при минимално изискване от 400 т.

3. Основни направления в изследователската работа на кандидата. Демонстрирани умения или заложи за ръководене на научни изследвания -ръководство на проекти, привлечено външно финансиране.

Въз основа на анализ на представената научна продукция от гл. ас. д-р Мая Попова бих отбелязал следните основни направления в нейната изследователска дейност:

- Генетична структура, родословна организация и селекционни характеристики на породи коне.
- Проучване на екстериора, телесните индекси, растежа и развитието при коне от български породи.
- Проучване на физиологичните, хематологичните и биохимичните показатели при коне от български породи.
- Генетични параметри, селекционни признаци и структура на популациите при коне.
- Репродуктивни особености и фактори, влияещи върху възпроизводството при коне.
- Проучване на възможностите за използване на съвременни технологии за проследяване и мониторинг на свободно отглеждани коне.

Представената научна продукция, с която кандидатката участва в конкурса, обхваща широк диапазон от изследвания в посочените по-горе научни направления. Правят впечатление актуалността и задълбочеността на нейните

научни разработки. Приложени са съвременни методики на изследване, апаратура и методи за обработка на получените резултати. Направените интерпретации и заключения демонстрират нейните умения за провеждане и ръководене на научни изследвания. Давам висока обобщаваща оценка относно избора на основните направления в научноизследователската работа на гл.ас.д-р Мая Попова, както и на нейните умения за ръководене и провеждане на научни изследвания, ръководство и изпълнение на научни проекти, включително и на такива с привлечено външно финансиране.

4. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата. Ролята му за обучението на млади научни кадри.

Изпълнявайки и преизпълнявайки нормативите за учебна заетост във Факултета по агрономство при АУ, гл. ас. д-р Мая Попова провежда лекции и практически занятия със студенти в ОКС „Бакалавър“ по дисциплините: „Биологични основи на коневъдството“, „Технология на коневъдството“, „Коневъдство“, „Етология“, „Конен туризъм, любителска и лечебна езда“. В ОКС „Магистър“ кандидатката по конкурса провежда лекции, семинарни и практически занятия по дисциплините: „Основи на коневъдството“, „Развъдни програми в коневъдството“, „Управление на генетичните ресурси в коневъдството“ и „Биотехнологии на репродукцията в коневъдството“.

Ежегодно д-р Попова ръководи лятни учебни практики на студенти от Аграрния университет. Под нейното методическо и научно ръководство успешно са защитили своите дипломни работи 25 студенти – 19 в ОКС „Бакалавър“ и 6 в ОКС „Магистър“.

Всичко посочено по-горе е показателно за високата степен на преподавателска квалификация, умения, професионална експертиза и ангажираност на кандидатката с учебния процес, както и за същественият ѝ принос, който тя има за обучението на младите научни кадри в Аграрния университет. Отзивите на студентите и преподавателите за тази ѝ дейност са положителни. Въз основа на всичко това, както и на базата на личните ми впечатления, давам висока положителна оценка за преподавателската дейност на гл.ас. д-р Мая Попова.

5. Значимост на получените резултати, доказана с цитирания, публикации в престижни списания, награди, членство в международни и национални научни органи и др.;

Резултатите от изследванията на кандидатката притежават висока теоритична, научна и практическа значимост. Основание за такова заключение ми дават научните ѝ публикации в престижни научни списания и цитируемостта на научна ѝ продукция. Последната е показателна за нейната разпознаваемост в научните среди у нас и в чужбина. Давам висока обобщаваща оценка за значимостта на получените резултати и качествата на научните трудове на гл.ас. д-р Мая Попова.

6. Значимост на приносите за науката и практиката. Мотивиран отговор на въпроса доколко кандидатът има ясно очертан профил на научноизследователската работа;

На базата на своята цялостна научна продукция, кандидатката по конкурса представя справка за приносите. Формулирани са оригинални, методологични, научни, както и научно-приложни приноси. Изразявам своето съгласие с така представената справка. Бих желал да акцентирам върху някои от резултатите, постигнати в научните разработки на кандидатката, които имат особени приноси в областта на настоящия конкурс:

- Проучена е генеалогичната структура, популационното състояние и селекционните особености на Дунавската и Източнобългарската породи коне. Резултатите имат значение за разработването на селекционни програми и за съхраняването на генетичното разнообразие на двете породи (B6, B2, B5). **Оригинален научен принос.**

- Проведени са изследвания за проучване на екстериора, телесните индекси, растежа и развитието на коне от Каракачанската и Източнобългарската порода, както и върху наследствената обусловеност на някои спортни качества. Получените резултати допринасят за по-доброто познаване на морфологичните особености, растежните закономерности и генетичните параметри на признаци, свързани със спортната продуктивност на конете. (B3, B4, B10, B1). **Научно-приложен принос.**

- Проучено е влиянието на породата и възрастта върху хематологичните и биохимичните показатели при кобили от Чистокръвна арабска и Източнобългарска порода. Установено е, че породата е статистически достоверен източник на вариация за активността на лактатдехидрогеназата (LDH). Възрастта оказва значимо влияние върху съдържанието на моноцити в кръвта, а взаимодействието между породата и възрастовата група влияе върху концентрацията на калций и ширината на тромбоцитното разпределение (PDW). **(B7). Оригинален научен принос**

- Извършен е мониторинг върху развитието на генеалогичните линии от Чистокръвни английски жребци при Източнобългарската порода коне за периода 2000–2018 г. (Г4). **Научно-приложен принос.**

- Проучени са източниците на специфичен вариант и генетичните параметри на признаците тип и екстериор, качествата на движенията, взаимовръзката между живото тегло и качествата на движенията при 2-годишни коне от Източнобългарската порода. Получените резултати показват, че на ранна възраст морфологичните показатели могат да оказват влияние върху проявата на двигателните качества при конете (Г1, Г2, Г12). **Научен принос.**

- Извършени са изследвания, свързани с репродуктивните показатели при кобили от породите Източнобългарска и Хафлингер. Получените резултати допринасят за по-доброто познаване на репродуктивните особености на изследваните породи и имат значение за оптимизиране на развъдната и репродуктивната дейност в коневъдството (Г3, Г7, Г5). **Методологичен принос**

- Изследвани са морфологичните особености, поведенческите реакции и екологичната роля на автохтонните породи коне, както и с възможностите за използване на съвременни технологични средства за мониторинг на свободно отглеждани коне (Г8, Г11, Г10, Г6). **Оригинален научен принос.**

- Изследвани и анализирани са основни поведенчески реакции при целогодишно свободно отглеждани коне от каракачанската порода. Получени са оригинални данни за основните етологични реакции и поведенческата активност на каракачански коне при свободно отглеждане и е установено влиянието на сезонните и климатичните фактори върху поведението им (Г11). **Оригинален научен принос.**

Считам, че кандидатката има ясно очертан профил в своята научноизследователска работа. Мотивите за това мое заключение са свързани с посочените по-горе направления в нейната научноизследователска дейност, обема и задълбочеността на изследванията, както и качеството на научните трудове. Приносите, които кандидатката прави чрез изследователската и публикационната си дейност имат висока степен на значимост за науката и практиката.

7. Критични бележки и препоръки

Към кандидатката по конкурса си позволявам да отправя една препоръка. Считам, че на базата на добития преподавателски и научноизследователски опит, високата степен на експертиза и практически опит в областта на коневъдството, би било целесъобразно гл.ас. д-р Мая Попова да разработи свои, или в съавторство, нови учебни помагала – ръководства и учебници по преподаваните от нея дисциплини, които да включи в бъдещата си преподавателска работа.

8. Лични впечатления и становище на рецензента

Имам отлични впечатления от цялостната преподавателска, научноизследователска, издателска и експертна дейност на гл. ас. д-р Мая Попова. Тя е изграден преподавател, учен и експерт в областта на коневъдството. Големият брой преподавани дисциплини, участието в научни форуми у нас и в чужбина, множеството публикации и цитирания в реферирани и индексирани научни издания, отпечатаните книги, две развъдни програми и справочник, проведените специализации и курсове за квалификация у нас и в чужбина, отзивите на студентите, преподавателите, колегите от практиката, както и лични наблюдения, са основания за формирането на тези мои впечатления. В допълнение на всичко това, не мога да не отбележа и дългогодишната работа на д-р Попова в Асоциация Източнобългарски кон, на която в настоящият момент тя е Председател. Според мен, при нея е постигнато много високо ниво на съчетаване на преподавателска, научноизследователска, експертна и приложна дейност.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направения анализ на педагогическата, научната и научно-приложната дейност на кандидатката считам, че гл. ас. д-р Мая Георгиева Попова отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение.

Гл.ас. д-р Мая Попова притежава умения за преподаване, планиране, координация и изпълнение на изследователски дейности, отлична комуникативност, аналитичност, умения за работа в екип, вземане на решения и поемане на отговорност. Тя е изграден преподавател, авторитетен учен, експериментатор и пропагандатор на коневъдната наука и практика, чиито научни постижения и експертиза кореспондират в пълна степен с изискванията за заемане на академичната длъжност „Доцент“.

Всичко това ми дава основание да оценя ПОЛОЖИТЕЛНО цялостната ѝ дейност. Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, а Факултетният съвет на Факултета по агрономство при Аграрен университет – Пловдив да избере гл. ас. д-р Мая Георгиева Попова на академичната длъжност „Доцент“ в област на висше образование „Аграрни науки и ветеринарна медицина“, професионално направление „Животновъдство“ и научната специалност „Коневъдство и други еквидни науки“

Дата: 28.08.2026г.

гр.Пловдив

РЕЦЕНЗЕНТ:.....

(Проф. д-р Р. Славов)